

Vägledning för SWOT, behovsidentifiering och regionala urvalskriterier för nya landsbygdsprogrammet

På inspirationsträffen i Stockholm den 4 juni och på de efterföljande tankesmedjorna så har flera län efterfrågat ytterligare vägledning avseende innehåll och utformning av SWOT-analysen samt utformning av verktyget för regionala urvalskriterier. Syftet med detta utskick är att sammanfatta en del av den information som kommissionen har lämnat avseende utformning av SWOT-analysen, den efterföljande behovsidentifieringen och Jordbruksverkets syn på urvalskriterier.

Vilka är de viktigaste delarna av SWOT-analysen och behovsidentifieringen?

Källa: European Evaluation Network for Rural Development, Guidelines for the ex-ante evaluation of 2014-2020 RDPs, draft manuscript August 2012. European Evaluation Network for Rural Development, Rural Evaluation news, number 11 June 2013¹

- SWOT-analysen och behovsidentifieringen ska ses som två separata delar.
  - i. Det första steget är att skriva SWOT-analysen. SWOT-analysen är en analys av situationen i form av styrkor, svagheter, möjligheter och hot.
  - ii. Det andra är, att utifrån SWOT-analysen, skriva behovsidentifieringen.
- SWOT-analysen ska omfatta hela länet och utgöra en grund för att motivera varför stöd bör ges till vissa specifika delar av landsbygden.
- SWOT-analysen är viktig för att länen ska kunna sätta relevanta mål som bemöter regionala utmaningar och behov för jordbruket, skogssektorn, befolkningen på landsbygden, och landsbygdens ekonomi i sin helhet.
- SWOT-analysen utgör grunden för att peka ut vilka som är i störst behov av stöden i landsbygdsprogrammet, det vill säga en bakgrund för de prioriteringar som görs på länsnivå.
- Den efterföljande behovsidentifieringen ska kopplas till de sex unionsprioriteringarna för landsbygdsutveckling och deras respektive fokusområden eller till de tre tvärgående unionsprioriteringarna; a) miljö, b) begränsa klimatpåverkan, och c) innovation.
- SWOT-analysen och behovsidentifieringen är logiskt kopplade till varandra genom att det finns en tydlig länk mellan de utvalda behoven, som kan få stöd genom landsbygdsprogrammet, och det som pekats ut som det viktigaste i SWOT-analysen.
- SWOT-analysen och behovsidentifieringen utgör grunden för implementeringen av programmen och för styrning mot programmålen. En grundläggande tanke är att de investeringar och projekt som får stöd är sådana som genererar nytta för samhället och som inte annars hade genomförts i avsaknad av stöd från varken offentlig eller privat sektor.

SWOT-analys, behovsidentifiering och koppling till regionala urvalskriterier

De regionala urvalskriterierna ska utformas så att de tar hänsyn till regionala behov. Det finns därmed en viktig koppling mellan SWOT-analysen, behovsidentifieringen och utformningen av de regionala urvalskriterierna. Enligt de riktlinjer som kommissionen har lämnat ska behov kopplas till de sex unionsprioriteringarna för landsbygdsutveckling och deras respektive fokusområden eller till de tre tvärgående unionsprioriteringarna (miljö, klimat och innovation). Det är därför viktigt att lärens behov

---

¹ The European Evaluation Network for Rural Development (abbreviated to “Evaluation Expert Network”) operates under the responsibility of the European Commission’s Directorate-General for Agriculture and Rural Development, Unit L.4 (Evaluation of measures applicable to agriculture; studies). The overall aim of the Network is to increase the usefulness of evaluation as a tool for improving the formulation and implementation of rural development policies by helping to establish good practice and capacity building in the evaluation of Rural Development Programmes up until 2013. Additional information about the activities of the Evaluation Expert Network and its Evaluation Helpdesk is available on the Internet through the Europa server (<http://enrd.ec.europa.eu/evaluation/>).

identifieras utifrån dessa prioriteringar och att urvalskriterieverktyget kan utformas så att dessa behov kan tillgodoses.

Samtliga fokusområden berörs av de tvärgående unionsprioriteringarna, som har *mätbara mål*. Dessa kan besvaras utifrån de följande frågorna:

- Är de identifierade behoven för respektive fokusområde kopplade till förbättringar inom områden som berör innovation, miljö och eller klimat?
- I vilken grad kommer landsbygdsprogrammet att bidra till innovationer inom lantbruket och på landsbygden?
- I vilken grad kommer landsbygdsprogrammet bidra till att skydda miljön och begränsa klimatpåverkan?

För de specifika fokusområdena kan vi ställa konkreta frågor för att anpassa länens behov för de framtida urvalskriterierna:

Fokusområde 2a-b

- Finns det behov av att förbättra konkurrenskraften för regionens lantbruksföretagare?
- Finns det behov av att omstrukturera, modernisera och diversifiera lantbruket i regionen? Vilka är dessa behov?
- Finns det behov att föryngra lantbrukssektorn i regionen?
- Är dessa behov kopplade till vissa produktionsinriktningar, odlingsinriktningar, eller särskilda geografiska områden?

Fokusområde 3a-b

- Finns det målgrupper i regionen som har behov av att integrera primärproducenter i livsmedelskedjan? Vilka är dessa målgrupper?
- Vilka behov finns när det gäller riskhantering inom jordbruket?
- Är dessa behov kopplade till vissa produktionsinriktningar, odlingsinriktningar, eller särskilda geografiska områden?

Fokusområde 4a-c

- Vilka behov finns när det gäller att återställa och bevara biodiversitet?
- Vilka behov finns när det gäller att förbättra användningen av gödning och bekämpningsmedel?
- Vilka behov finns när det gäller att förbättra vatten och markanvändning?

Fokusområde 5a-d

- Vilka behov finns när det gäller att förbättra resurseffektiviteten för regionens lantbruk?
- Finns det behov av att minska energiförbrukningen inom jordbruket? Vilka är dessa behov?
- Finns det behov av att minska energiförbrukningen vid livsmedelsbearbetning? Vilka är dessa behov?
- Finns det investeringsbehov när det gäller förnybar energi? Vilka behov?
- Finns det investeringsbehov när det gäller exempelvis gödselvård eller biogasanläggningar som rötar gödsel?
- Är dessa behov kopplade till vissa produktionsinriktningar, odlingsinriktningar, eller särskilda geografiska områden?

Fokusområde 6a-c

- Vilka behov finns när det gäller att diversifiera jordbrukarnas och lantbrukarnas verksamhet till andra områden än jordbruk för att skapa ekonomisk tillväxt på landsbygden genom nya arbetstillfällen?
- Vilka behov finns av att skapa nya småföretag och arbetstillfällen på landsbygden?
- Vilka behov finns när det gäller att diversifiera jordbrukarnas och lantbrukarnas verksamhet till andra områden för att öka landsbygdens attraktivitet som en plats att arbeta och bo på?
- Vad finns det för behov av bredband i regionen?
- Är dessa behov kopplade till vissa branscher eller särskilda geografiska områden?

Horisontella principer

Källa: European Evaluation Network for Rural Development, Guidelines for the ex-ante evaluation of 2014-2020 RDPs, draft manuscript August 2012.

En av flera nyheter i kommande landsbygdsprogram är att man skiljer mellan, vad man kallar, *tvärgående unionsprioriteringar* och *horisontella principer*.

- Tvärgående unionsprioriteringar (miljö, klimat och innovation) har mätbara mål och ingår i den första unionsprioriteringen.
- Horisontella principer har däremot inga mätbara mål på EU-nivå och kallas därför *principer*.² De horisontella principerna relaterar till jämställdhet (mellan män och kvinnor) och icke-diskriminering.

Även om de horisontella principerna saknar mätbara mål på EU-nivå så kan medlemsländerna välja att lägga till dessa som mätbara mål på nationell nivå, d.v.s. som nationella prioriteringar. Det har i nuläget inte fattats några beslut om vilka de nationella prioriteringarna för Sverige kommer att vara. Det har inte heller beslutats om hur urvalskriterieverktyget ska utformas för att beakta horisontella principer. Trots detta så utgör dessa principer ett viktigt perspektiv som ska integreras i programmets olika delar. De ska också beaktas i SWOT-analysen och behovsidentifieringen.³

Kommissionen har gett följande information när det gäller hur de horisontella principerna ska beaktas i programmet:

- Principer för jämlikhet och icke-diskriminering ska integreras i programprocessen.
- Organisationer och föreningar som förespråkar principer för jämställdhet och icke-diskriminering ska delta i programprocessen.
- SWOT-analysen och behovsidentifieringen ska inkludera en analys av jämställdhet och icke-diskriminering och behovsidentifieringen ska peka ut vilka behov som finns när det gäller att förbättra lika möjligheter för män och kvinnor och förhindra diskriminering.

Se artikel 7 och artikel 48 i CPR för ytterligare vägledning när det gäller horisontella principer och hur dessa kommer att utvärderas. Vi återkommer med information om urvalskriterieverktyget och horisontella principer efter sommaren.

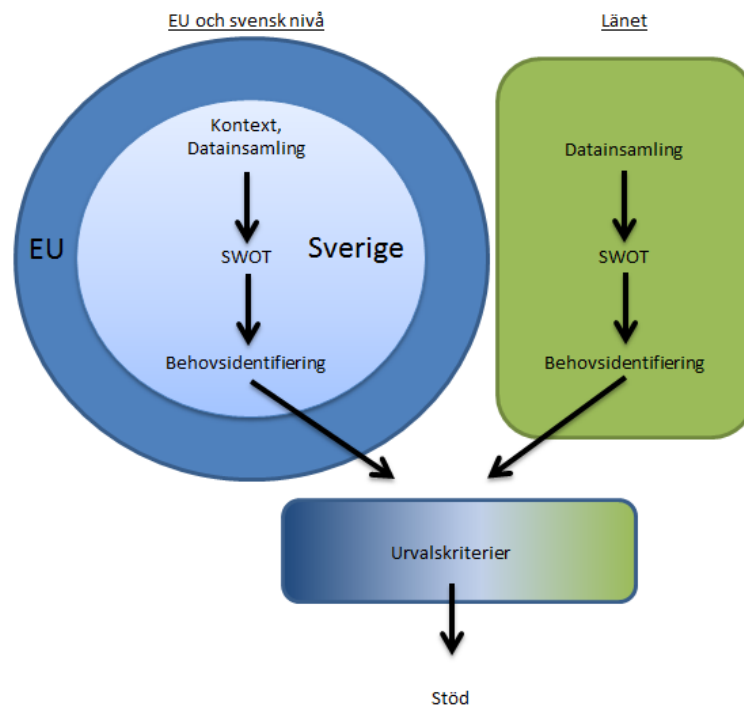
---

² Artikel 7 CPR

³ Artikel 48 CPR

Flödesschema för programimplementering

Figuren visar ett flödesschema för hur urvalskriterierna baseras på förhållanden i länet, såväl som nationella mål. Både länet självt och landet i helhet samlar in data för att göra sina respektive SWOT-analyser parallellt. Efter SWOT-analysen är färdig påbörjas behovsidentifieringen. Från länets sida bör man då ställa sig frågor om vilka behov man har, baserat på den underliggande SWOT-analysen. När alla parter sedan har identifierat sina behov sammanförs dessa i urvalskriterierna, vilka baseras på både regionala och nationella behov.

Flödesschema för programimplementering